

Radu Calomfirescu

Vasile Alecsandri

În oraș la București,
În curți nalte și domnești
Mândră masă e întinsă
Și de mari boieri cuprinsă.
Dar în mijloc cine șede?
Mircea-Vodă în mijloc șede,
Și la dreapta lui se vede
Doi Căplești și trei Buzești
Zmeii Țării Românești,
Purtătorii oștilor
Și fruntea boierilor.
Ei toți beau, se veseleau
Și pe domn îl fericeau,
Dar când fu despre beție,
Despre dalba veselie,
Iată, nene, că sosea
Și la domn îngenunchea
Radul din Calomfirești,
Zmeul Țării Românești,
Cu sluga lui, cu Nedea,
Ce de mic îi tot dădea
Ajutor bun de putere
Și cuvânt de mângâiere:
„Domnule, măria-ta!
Fie cum oi cuvânta:
Îți aduc ție-nchinare,
Ca unui frate mai mare,
Și-ți doresc mereu să fii
Cu izbânzi și veselii.
Dar știi, Doamne, ori nu știi
Că tătarii m-au lovit
Și tătarii mi-au robit

Copilașii
Drăgălașii,
Măiculița
Drăgulița.

Rău mă doare inimioara
De copii, de soțioara,
Dar mă doare și mai tare
De măicuța ce mă are,
Că-i creștină și bătrână

Ș-a să-ajungă a fi cadână,
De râsul căpcânilor
Prin casa păgânilor.
Rogu-te, măria-ta,
De vroiești a m-ajuta,
Dă-mi ajutor pe Buzești
Și pe cei tustrei Căplești,
Purtătorii oștilor
Și fruntea boierilor!"
Mircea-Vodă îl asculta
Și din gură cuvânta:
„Ale! Radule mișel!
Mai așteaptă tu nițel,
Până ce vom ospăta,
Până ce ne vom culca,
Până ce ne vom scula,
Să văd ce vis om visa
Ș-apoi ajutor ți-om da!"
Radu buzele-și mușca
Și la față se schimba.
„Să trăiești, măria-ta!
Iar dacă te-oi aștepta
Până ce îi ospăta,
Și până ce te-i culca,
Și până ce te-i scula,
Să vezi ce vis îi visa,
Tătarii s-or depărta,
Păgubaș ei m-or lăsa!"

II

Radu iute-ncăleca,
După dușmani se lua
Cu sluga lui, cu Nedea,
Ce de mic îi tot dădea
Ajutor bun de putere
Și cuvânt de mângâiere.
Gonea el, mereu gonea,
Gonea, nu mai ostenea,
Nebăut și nemâncat,
De dor mare frământat.
Când a fost a treia zi,
Pe tătari el îi zări,
Atunci Nedea că grăi:
„Hei! stăpâne Radule,
Ascultă-mi povețele,
C-acum e pe vitejie,
Pe vinceală sau robie,

Taie tu marginile,
Eu să tai mijloacele;
Care-a scăpa de la mine
Să nu scape de la tine!”
În tătari ei se izbeau,
Vârtej de moarte făceau,
Și tăiau, nene, tăiau,
Pe tătari îi risipeau,
Și pe cei robiți scoteau
Și pe acasă-i trimiteau.
Dar pe maică-sa bătrână
N-o găsea-n ceata păgână.
Radu-n scări se ridica,
Ca vulturul se uita
Peste câmpii Lăpușnei,
Peste câmpi merei pustii,
Și cum sta și cum ochea
Iată, nene, că zărea
Un cort mare și rotat,
Cât un cort de împărat;
Și-n cort zărea pe-un mârzac,
Un mârzac de la Bugeac
Care-n brațele-i strângea
O creștină ce plângea.
Fulger Radu se făcea,
Ca un fulger se ducea
Și la cort se repezea,
Pe mârzac îl reteza
Și în lance că-l lua,
Mort în câmp îl arunca,
Apoi vesel purcedea
Cu mă-sa și cu Nedea,
Ce de mic îi tot dădea
Ajutor bun de putere
Și cuvânt de mângâiere!

III

Iată la mijloc de cale,
La fântâna dintr-o vale,
Iată bună-mpreunare
Cu cinci voinicei călare,
Cu Buzești și cu Căplești
Zmeii Țării Românești!
„Noroc bun, și cale bună!
Ce vânt dulce vă adună
Și cu mine vă-mpreună?”
„Noi în cale ți-am ieșit

C-avem dor de hărățit.
Și la harță vitejească
Și la joacă războiască.”
Ei la harță se luau,
Pe jurământ s-apucau,
Stăpânii să hărățească
Și slugile să-i privească!
Începea dar de călare
Harța cea din fuga mare,
Paloșele zângănind,
Sulițele învârtind,
Buzduganele ciocnind
Și din gură chiuind.
Când deodată cei Buzești
Și cu cei tustrei Căplești
Peste Radu năvăleau,
Cu cinci lănci îl străpungeau,
Apoi capul îi tăiau,
Pe-o tupsie îl puneau
Și la domnul îl duceau
Și cu toți așa grăiau:
„Ale! doamne, doamne Mirce!
Ale! doamne mult voinice!
Radu de-ar mai fi trăit,
Scaunul ți-ar fi răpit!
Iată capu-i, dă-l la corbi
Și copiii lui fă-i robi!”
Bine vorba nu sfârșeau,
Iată, nene, că veneau,
Sluga veche, moș Nedea
Cu măicuța Radului
La scaunul Domnului,
Și-amândoi ingenunchea
Și, plângând, maica zicea.
„Ale! doamne, doamne
Mirce,
Ale! doamne mult voinice!
Fă-mi dreptate, fă-ți dreptate,
Radu că ți-a fost bun frate,
Că eu, doamne, din păcate,
M-am iubit cu taica tău
De-am făcut pe Radul meu!”
Domnul Mircea greu ofta,
Pe bătrână o scula,
Mâna dreaptă-i săruta
Și pe loc dreptate-i da.
El boierii aduna
Și de moarte-i judeca.

Gâdele îi apuca,
Sus, la scară-i aducea,
Un covor le așternea,
În genunchi îi tot pune
Și mâneca-și sufleca,
Și pala și-o ridica,
Și capetele zbura,
Zburau pe scări de-a dura,
Când Buzești peste Căplești,
Când Căplești peste Buzești.